

SIRI ISU-ISU MAHKAMAH SYARIAH

Undang-Undang Keluarga dan Prosedur

Ketua Penyunting
Najibah Mohd Zin

Sidang Penyunting
Azizah Mohd
Mohd Hisham Mohd Kamal
Nora Abdul Hak
Norliah Ibrahim
Normi Abdul Malek
Roslina Che Soh@Yusoff
Tajul Aris Ahmad Bustami

Jabatan Undang-Undang Islam
Kulliyah Undang-Undang Ahmad Ibrahim
Universiti Islam Antarabangsa Malaysia
&

Pusat Undang-Undang Harun M. Hashim
Universiti Islam Antarabangsa Malaysia

2009

239900

Copy no:	11146788
Initial:	WMM
Date:	9/2/10
Location:	MAIN /PJ /ISTAC /NILAI /K /K2 /ITBF

Diterbitkan oleh:

Jabatan Undang-Undang Islam
Kulliyah Undang-Undang Ahmad Ibrahim
Universiti Islam Antarabangsa Malaysia
Jalan Gombak
Selangor, Malaysia

&

Pusat Undang-Undang Harun M. Hashim
Universiti Islam Antarabangsa Malaysia
53100 Jalan Gombak
Selangor, Malaysia

© Jabatan Undang-Undang Islam, 2009

ISBN: 978-983-41203-5-1

All rights reserved. This publication is protected by copyright and permission should be obtained from the Publisher prior to any prohibited reproduction, storage in a retrieval system, or transmission in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or likewise.

1
d10
KPG
54
4548
2009

20/3/10 nhh
13/8/10 HJ
9/2/11 LFK

KANDUNGAN

<i>Singkatan</i>	<i>ix</i>
<i>Senarai Statut</i>	<i>xi</i>
<i>Senarai Kes</i>	<i>xvii</i>
<i>Pengenalan Penyunting</i>	<i>xxi</i>
<i>Pengenalan Penulis</i>	<i>xxiii</i>
Pengenalan	xxviii

BAHAGIAN I

KAHWIN LARI DAN IMPLIKASI UNDANG-UNDANG

- 1. Kahwin Lari di Malaysia: Perspektif Umum dan Penilaian** 4
Y.A.A. Dato' Aria Diraja Daud bin Muhammad
- 2. Kahwin Lari: Masalah dan Penyelesaiannya** 11
Prof Madya Dr. Mahammad bin Arifin
- 3. Kahwin Lari: Amalan dan Peruntukan Undang-undang** 19
Noraini Md. Hashim
- 4. Kahwin Lari: Pengalaman Majlis Agama Selatan Thailand (Narathiwat)** 31
Ustaz Ishak bin Mohammad

BAHAGIAN II

ANAK TAK SAHTARAF: PERLINDUNGAN DAN KEBAJIKAN

- 5. Anak Tak Sahtaraf Dari Perspektif Islam** 41
Datuk Md. Hashim Yahaya

6. **Melindungi Hak-Hak Anak Tak Sahtaraf:** 47
Peruntukan di bawah Undang-undang di Malaysia
Dr. Azizah Mohd
7. **Anak Tak Sahtaraf: Perlindungan dan Kebajikan** 73
Pn Rosmaini Ahmad

BAHAGIAN III NAFKAH DAN HADANAH: HAK SEORANG ANAK

8. **Hak Jagaan Anak/Hadanah Menurut Undang-Undang Islam & Pelaksanaannya di Malaysia** 87
Normi Abdul Malek
9. **Hak Kanak-kanak dalam Aspek Hadanah: Prinsip-prinsip yang Digunapakai oleh Mahkamah dalam Tuntutan Hadanah, Perlaksanaan dan Permasalahan** 106
Abu Bakar Ahmad
10. **Hadanah dalam Kes-kes Pertukaran Agama** 121
Zulkifly Muda
11. **Hak Kanak-kanak dari Aspek Nafkah: Menurut Undang-undang Keluarga Islam** 137
Nora Abdul Hak
12. **Hak Kanak-kanak dari Aspek Nafkah: Perintah Mahkamah, Perlaksanaan dan Permasalahan** 149
Zainor Rashid Hassin
13. **Prosedur *Mal* Mahkamah Syariah (Tuntutan Nafkah)** 162
Ahmad bin Daud
14. **Nafkah Anak Terdampar yang Tidak Diketahui Ibu-Bapa atau Penjaganya (*Laqit*) dari Perspektif Islam dan Praktis di Malaysia** 178
Azizah Mohd

**BAHAGIAN IV
PERMOHONAN EX-PARTE DAN PERBICARAAN TANPA
KEHADIRAN DEFENDAN**

15.	Permohonan <i>Ex-Parte</i> dan Perintah Interim di Mahkamah Syariah Mohd Naim Mokhtar	191
16.	Permohonan <i>Ex-Parte</i> dan Perbicaraan Tanpa Kehadiran Defendan di Mahkamah Syariah: Satu Perbandingan Mahyuddin Md. Zahari	210
17.	Prosedur Tuntutan Ta'liq Tanpa Kehadiran Suami di Mahkamah Syariah Tajul Aris Ahmad Bustami	227

**BAHAGIAN V
PERMOHONAN EX-PARTE DAN PELAKSANAAN
PERINTAH INJUNKSI**

18.	Pelaksanaan Perintah Injunksi di Mahkamah Syariah Abdullah Abu Bakar	241
19.	Injunksi dalam Undang-undang Islam dan Pemakaiannya di Mahkamah Syariah Najibah Mohd Zin	247

BAHAGIAN VI
PENYELESAIAN KONFLIK KELUARGA MELALUI *SULH*

20.	<i>Sulh</i> Dalam Perundangan Islam	261
	Raihanah Haji Azahari	
21.	Amalan Dan Permasalahan <i>Sulh</i> Di Jabatan Kehakiman Syariah Selangor Darul Ehsan (JAKESS)	295
	Atras bin Haji Mohamad Zin	
22.	Pelaksanaan <i>Sulh</i> Di Mahkamah Syariah Singapura	319
	Haji Sallim bin Jasman	
	<i>Indeks</i>	329

BAB 8

HAK JAGAAN ANAK/HADANAH MENURUT UNDANG-UNDANG ISLAM & PELAKSANAANNYA DI MALAYSIA

Normi Abdul Malek

Pengenalan

Pertikaian untuk mendapatkan hak hadanah biasanya tidak timbul bila mana pasangan masih menjadi suami dan isteri dan tinggal bersama dengan anak-anak. Namun apabila terjadinya perceraian dan mereka tinggal berasingan, hak untuk mendapatkan hadanah terhadap anak atau anak-anak seringkali menjadi suatu pertikaian antara pihak-pihak dan adakalanya pertikaian menjadi begitu tragis sekali. Kertas kerja ini akan mengupas tentang isu hadanah mengikut kacamata Islam dan undang-undang yang terpakai di Malaysia.¹

Definisi Hadanah

Dari segi bahasa, hadanah bermaksud menggendong sesuatu dengan tangan. Ia juga bermaksud menjaga dan membesarkan seseorang kanak-kanak.²

Dari segi istilahnya, hadanah bermaksud perlindungan daripada bahaya atau penjagaan yang diberikan kepada seseorang yang tidak boleh melindungi dirinya sendiri seperti seorang kanak-kanak atau orang gila. Penjagaan yang dimaksudkan disini termasuklah dari segi makan, minum dan apa-apa sahaja yang memberikan kebaikan dan kemaslahatan kepada mereka.³